

Előfizetési árak:

Egész évre 5 frt — kr.
Fél évre 2 — 50 „
Negyed évre 1 — 25 „
Néptanítónak egész évre 3 — — „

Hirdetési díjak

a legutányossabban számítottak.
Bélyeg minden beiktatásért 30 kr.

B A J A

vegyes tartalmu hetilap.

Megjelen minden szerdán és szombaton.

Szerkesztői iroda.
hova a lap szellemi részét illető kérdések intendőek:
ÁLLAMI TANITÓKÉPZÉSDÉBEN.
Levelek csak bérmentesen fogadtatnak el. Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadóhivatal:
Az előfizetési pénzek és hirdetések a kiadóhivatalba — Nánay Lajos könyvnyomdájába — küldendők be (Bódog-tér, Scheibner-féle ház.)

Egyes szám ára 5 kr.

Egy pár szó a kórházi temetkezés érdekében.

A helybeli lapok utóbbi számainak hasábjain, az itteni kórház ügye volt szellőztetve, s több oldalról megbeszélve. Mielőtt — ezen különben már elég bőven megbeszélte úgy a napirendről letűnnek, azon reményben, hogy szavam nem leendő „kiáltó szó a pusztában“ az ügy, de különösen azok érdekében, kik a kórházból kísértetnek az örök nyugalom homába, a következő néhány szót vagyok bátor kezésként.

Tagadhatatlan az, hogy kórházunknál elég kívánni való van még. De viszont tagadhatatlan az is, hogy — ha visszatekintünk csak 15-20 évvel is kórházunk történetére, s az akkori viszonyokat a mostanival összehasonlítjuk — ott örömdetes haladás történt, mely ha tovább is folytatatik, biztos hihetjük azon idő eljöttét és pedig — nézetem szerint — a közel jövőben, midőn kórházunk — ez a valóban nemes czélú intézmény — semmi kívánni valót sem fog felmutathatni.

Hogy a kórház egyike a legnemesebb czélú intézményeknek, azt fejtegetni felesleges, mert mindenki tudja, de azt, — a napokban sokszor hivatott körülményt, hogy miért viseltetik a közönség nagy része „szent borzadályiál“ a kórház iránt? talán nem tudja mindenki. Ennek az okát ohajom most kutatni s lehetőleg kimutatni.

Hogy a közönség kórházunk iránt nem a legjobb véle-

T Á R C S A.

Petőfi Sándor halála napján.

„Itt-ott vészmadár buhol bár
— Neved áldott s szent marad —
Megveri az élő Isten
A ki téged megtagad.“

Nagy nap lesz a holnapi, gyászos emlékü nap.

Igen, gyászos emlékü, mert a holnapi nappal virad fel 30-dik évfordulója azon napnak, melyen a legdusabb költőiséggel megadományozott genialis magyar költő, a nép- és csaták dalnoka, a haza büszkesége: Petőfi Sándor Erdélyben a segesvári ütközetnél nyomtalanul eltűnt.

Igen, eltűnt; mert hát ki látta meghalni? — Midőn már az egész magyar tábor rendetlen futásnak eredt, üldözve az ellen lovasságtól, akkor látták utolsóira a menekülők közül néhányan a költőt főveg nélkül, egy a kozákok által bekerített téren futni; de meghalni nem!

És mégis a józan így gondolja: ott halt meg, midőn há szivét a gyilkoló lándzsák átjárták.

ménnyel van, ennek okát sokan a kórház bel-életében keresik, s abból folyólag akarják kimagyarázni. Szerény nézetem szerint az ok itt alig ha rejlik

A közönség nagyrésze ugyan is, a kórház bel-életével nem lehet ismerős, mert a kórházbeliekkel nem igen érintkezik; az onnan kijövők zavart még akkor is, ha az ottani életet a legjobb, vagy a legrosszabb színben akarná feltüntetni — nincs aki meghallgassa, vagy figyeleure komolyan méltassa; az ott élők, vagy onnan kijövők nincsenek azon helyzetben, hogy a közönség előtt a kórházi életet feltárhassák; a közönség pedig tapasztalatok szerzése végett ott látogatást tenni nem szokott; tudomással tehát a kórház bel-életéről nem is igen bírhat s így előtte a féltékenység oka a kórház bel-életében nem lehet.

Hihetőbb az, hogy a közönség a látottakból következőt névelve a nemlátottakra, a külsőségekről a belsőségekre, valami általa is látható külsőség után ítél a kórház bel-életére, s valami külsőség lehet okozója a kórház iránt nyilvánuló féltékenységének. Ilyen egyedüli külsőség, mely a közönség a kórháznál elég gyakorta láthat, az ott elég sürűn előjövő temetkezés.

S ha a közönség innen von következtetést a kórház bel-életére, bizony akkor nem esoda, ha félelem szállja meg kebelét. 17 év óta s évenként rendszeren többször van szomorú alkalom a kórháznál elhunytak végtiszesség tételekor a temetkezés szánaadó voltát tapasztalni s meggyőződ-

„Hol, merre nyugszik ő,
Nem mondja semmi ki,
Nem mondja semmi jel.“

Oh pedig egyik szép költeményében hogy mondja, milyen édes-lágyan:

„Síromra hogyha meghalok
Ültessetek virágokat.“

S mi egyetlen egy hantot sem dobhatánk arra. Kegyeletünk jelét egyetlen füzűg-, ködarab-, vagy virággal nem mutathatjuk ki sirhalma felett.

Még azt is megtagadta a végzet, hogy őt a megsiratott, örök életű holtat, kinek élete, halála a hazáért volt — meglátogathassuk; hogy olykor-olykor elzarándokolhassunk szent sírjához; hogy ott közel hozzá, tudva azt, hogy benne szendერი örök, boldogító, édes álmát, — áldást mondhatnánk nyugvó poraira. Már csak ez is mennyire vigasztaló volna ránk! és — nem tehetjük.

Akkor 30 évvel ezelőtt hány hazáért lángolón égő szív vezért el e hon szabadságáért, de nála hivebb nem!

Mije volt ő nemzetének, és hogy mit vesztettünk benne, szükségtelev volt említenem, hisz széles e hazában az alacsony kunyhókban ép úgy ismerik őt mint a fényes palotákban; sőt ismerik a föld mindazon részén, hol művelt nemzetek laknak.

ni a főzönség mondásáról, mely azt tartja: „Minden temetés szomorú, de a kórházi temetkezés kétszeresen az.“

Már maga a hullának a hallottas kamarából való kihozatala, kocsira helyezése, sirbatétele is igen szánandó, s a kedélyt nagy mértékben lehangelő állapotra mutat. Az ilyenmü teendőket mindig más más, de a kórházban élő egyének végzik, nők, sánták, némák, stb. és pedig olyanok, kik maguk is oly gyenge erőben vannak, hogy a hulla emelgetése közben szemüdelegés erőlködnek s méltán lehet tartani attól, miszerint a hullát vagy az udvar, vagy a temető közepén borítják fel. Ilyen test és lélekben egyaránt ügyefogyottak által, a hullának ide-oda való vonszoltatása, a kórházi temetkezéseknél legtöbbször szép számmal megjelenő közönségre nézve ugyan minő hatást gyakorolhat? Bizonyára nem olyat, mely a kórház előnyére válik!

De ez még csak hagyján! Hát az a koporsónak csufozott deszkaalkotvány, mely a hullát fedi, minő látvány nyujt? Egy — hihetőleg valami kőmíves mesterelember volt, de a gyalulás és fűrészelés mesterségében egészen a kezdetlegességen álló — egyén, a kőmívesek meszes ládájának mintájára, csakhogy az egyesnes tetőzettel is bír — összetákol — alkalmasint valami őskorbéli vágó és fűrészelő szerszámmal egy pár szál deszkát.

A deszkák szélei tisztességes távolban állanak egymástól alkalmasint vagy azon czélból, hogy a hulla — ha nétan valahogy kedve kerekedhetnék, a nyílásokon keresztül széttekinthessen kísérői között s ezek számát megolvashassa; vagy hogy a kísérők még itt is megtekinthessék az öröknyugalomba térő arczát, melyet a költő szavaiként: „Minek annak a szemfedél, a ki a haláltól már nem fél“ szemfedő nem borít; vagy végre tán azért, hogy a szellő még egyszeres utójára benézhesen a békén nyugvóhoz, s onnan magával a legtöbb esetben gazdag, de azért nem kellemes illatárt hozzon fűtés fejeiben azoknak, kik az elhunytat díj nélkül, csupán keresztényi kötelességből, de ép azért tisztá szívvel — kísérik a temető rideg hantjai közé.

Egy ily nagyjából összetákol, gyalut nem látott deszka alkotvány képezi azon egyének utolsó hajlékát, kik a kórház falai között hajtják fejüket a hosszú-hosszú álomra. És ugyan az ily alkotvány látása a közönségre nézve

Olyan volt ő, mint a ragyogó csillag, melynek sugarai az egész földtekén elszóródnak; lángtelkének a sugarai is elszóródtak szerte a földön.

Olyan volt ő mint a lángsugáru üstökös, ki e haza egén fel-tűnt, tűndökölt, bámultatott, s egyszerre nem tudni hova lett.

Áldjuk a végzetet, hogy ha bár oly rövid időre is nekünk adta őt, a honfit. De neki, e lángléleknek oly rövid lét is elég volt arra, hogy nevét feljegyezhesse a dicsők, a halhatatlanok nevei közé.

Majd holnap, halálának 30-ik évfordulója napján gyujtsátok meg az emlékezés világát, melynek fényénél tekintsetek vissza, gondoljatok rá, kinek minden gondolata, minden tette, élete, halála e boldogtalan hon szabadságáért volt; azután tegyétek minden elfoglaltságotól ment sziveitek kezeiteket, s kérdezzétek meg tőle, mit tart Pétőfőrről?

Bizonyára azt fogja dobogni: Petőfi az ember meghalt; béke, áldás poraira! De a költő, a mi büszkeségünk, míg csak egy magyar szív fog dobogni e földön, mely őt nekünk szülte — élni fog! S emléke, neve áldott, szent marad örökké! Örökké!

Lakos Gyula.

minő hatást gyakorolhat? Bizonyára nem olyat, mely a kórház előnyére válik. Nem gondolhatja-e azt, hogy a temetkezéshez hasonló az ottani élet is? Ős ha ezt gondolja, teheti-e ezt borzadály nélkül? Lehet-e rettegnie a kórházat?

Arra nézve ugyan, ki a sirba tér már mindegy bár mi képezze is nyughelyét, de nem szabad elfelejtenünk azt, hogy a holtakat temetjük ugyan, de a temetést az élokért végezzük s hogy a kísérőkre nézve nem mindegy, hogy a hulla miben nyugszik. Nem, mert az ily összetákolat valani a kísérő közönségnél kellemetlen érzést költ, de meg azon felül a hulla-bűz — melyet az ily hevenyészott alkotvány osztogat a jelenlövőkre, azok egészségére kártékony is lehet.

Erés meggyőződésem az, hogy a kórházi temetkezés ilyen, csak röviden ecsetelt szánandósága szüli a közönségnél a kórház iránt való rossz véleményét. Ennek tudása mellett azt hívné, hogy az őszinte szívből jött szó, oly őszinte a keresztényi szeretet melegétől táplált szívet talál, mely a sors mostoha gyermekei sorsán könnyíteni kíván, ma, midőn a kórház ügye forog szőnyegen, nem hagyhatom nyilvánítás nélkül a kórházban elhunytak tisztességesebb eltakarítását célzó szavaimat. Forró ohajom abban öszpontol, hogy a kórházban elhunytak eltakarítása legalább is két egyének tételessé rendszeres kötelességévé, s erre talán a fizetéssel ellátott harangozó-sír-ások volnának alkalmazhatók s hogy a hevenyészett láda egyszerű fekete és bár minő olcsó szemfedéllel ellátott, egymásba sorosan álló koporsóval cseréltessék fel. Ezen változtatás az eddigi kiadásokhoz bizonyosan nem igényel többet esetenként két-két forintnál, mely tőladék évenként sem teend többet 50 forintnál összesen véve.

S ha az eddigi — az ember keblére valóban rosszulható eljárás a temetkezésnél megszűnik s helyébe az általam jelzett változtatás lép: akkor hiszem, hogy a közönségnek kórházunk iránt eddig táplált véleménye rövid időn megváltozik. Hiszem, hogy ezen változtatás nemcsak a temetkezést végző egyének s az ott megjeleneni szokott közönség kedélyére, hanem egészségük kevésbé való kockázatására is jó hatással leend.

A keresztényi szeretet alkotta hajlékból — a kórházból — nemcsak ügyefogyottak, hanem már sokan oly egyének is tértek és minden bizonynyal térni fognak a jövőben a temetőbe, kik míg a társadalom tagjai voltak helyüket becsülettel betöltötték s kik kétségkívül megérdemlik a tisztességesebb eltakarítást!

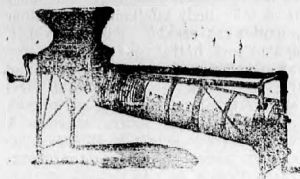
Borza Nándor.

Ki a tapintatlan?

A városi kórházra vonatkozó vita és eszmecsere folyik hol az egyik, hol a másik helyi lapban. A mennyiben a vita czélja egy emberbaráti intézetet a kor igényeinek megfelelőleg fejleszteni, a mennyiben a személyeskedés kizárásával, csak az ügy iránti érdeklődés lesz felköltve: addig az eszmecserenek örövendük, mert érezzük, hogy a vidéki sajtó feladatának derekasan megfelel. Nem feleget országos politikát, nem ragódik idegen konczokon; saját ajtója előtt seper. Felkarol egy közmívelődési vagy közoktatási eszmét, melyet helyben saját haladásunka létesíteni kellene, neemes küzd egy gazdasági ipari tényező mellett, melyet minálunk saját jóvoltunkra tettlegesíteni szükséges volna, majd valami újnak létesítésére buzdít, máskor valami meglévővet javítani, fejleszteni szeretne. Ez a vidéki sajtó feladata, ha azt teszi, kötelességét teljesíti. Azonban átká, hogy nem tud tárgyilagos maradni, hogy rendszer nem a „mi“ hanem a „ki“ néz előtérbe tolvá, hogy a tárgyilagosan meginduló eszmecsereből elkecsereedett és ép személyeskedés lesz. Ez a vidéki sajtó meglőné!

E tétre lépett már a városi kórházra vonatkozó eszmecsere

A székesfehérvári országos kiállításon az arany éremmel díjaztatott.

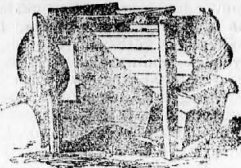

Brogle J. & Müller

gép- és rostalemez-gyárnokok

BUDAPEST, MARGITHID KÖZELÉBEN

ajánlják a már közelgő időnyre honunk több gazdasági kiállításán versenyképességért első díjjal jutalmazott s javított

Trieur-jelket váltható porszáttal (konkolyt, búkkönyt, zabot stb. választó rosta) mely gépnek **Tisztító-rostak** (Backer mintájára) szapora és tiszta munka-eredménye minden más afféle gyártmányval versenyre, valamint tisztító rosták **BACKER** mintájára. Rostáink az elismert legjobb, Backer rendszerre szerint készítvük az eredetétől semmilyen sem térnek el, s ennél fogva munka-eredményük is azonos marad az eredetivel.

Ajánlják továbbá tisztító-rostakhoz és cséplőgépekhez való **rostalemezeket** mindennemű minta és nagyság szerint, a legjutányosabb áron.

Arjegyzékek ingyen és bérmentve. **A közöli látványt vaspalja a gyártás köztekedik.**

UMRATH és TÁRSA

mezőgazdasági gépgyárosok PRÁGÁBAN

ajánlják a szilárd kivitel, könnyű járás, nagy munkaképesség és tiszta cséplésről legelőnyesebben ismert, ugy ráman álló mint keréken járó

kézi- és járgány cséplőgépeiket
1-től 8 ló, vagy ökörörög.

Továbbá készítünk különféle nagyságu és elismert jó minőségű **tisztító rostákat, kukoricza morzsolókat és szecskavágókat.**

Illusztrált arjegyzékek díjmentesen és franco.
29-35

!!! S Ü R G Ö N Y !!!

Baján, a kis vásártéren

A PÁRISI

m ü e s a r n o k

második **NAGY** és érdekes kiállításá, melyben valamennyi opera, operette, ballet, a párisi opera színésznői, csoportozatok és gearképek, világkiállítások

A SZEGEDI ÁRVIZ

és egyáltalán mind az 500 látkép feleseréltetett.

Uj csataképek kiállítása. Ujjonnan érkezett a bécsi ünnepi menet az uralkodó-pár ezüst menyegzője alkalmával 1879. ápril 24-én.

Belépti díj ajándékkal együtt csak 20 kr. Mintán itt tartózkodásom igen rövid időre van szabva, -- az eddigi szives látogatásért mély köszönetet mondok és a 2-ik lehetőleg még érdekesebb kiállításra számos látogatásért esdek mely tisztelettel

WERIN R.

A kiállítás látható: vasárnap, aug. 3-ig.

Ferenczsatorna-részvény-társulat

Ferenczsatorna-Gőzvontatási vállalat

TISZA-BUDAPEST-GYÖR

az egyedüli rövid s közvetlen Tiszai vonal oda és vissza Budapest és Györig.

E vonal lehetősi a legméréskeltebb biztosítási díjt és jelentékeny időmegtakarítást, pontos szállítást, valamint ótalmat nyújt a hajótulajdonosoknak, továbbá biztosít igen **leszállított és legolcsóbb átmeneti tarifáteleket**, egyúttal kikérülvén a veszélyeket és halogatásokat az alsó Dunán.

Az **újvidéki csatornán, Petrovácson** alól rakodó hajók **Dunán fele** a Dunára igen **olcsó** fransított tarifáiban részesülnek.

A Dunán és Tiszán mindenkor a csatorna-törkölatoktól és oda közlekedő **elsőrangú vontató-hajók** készen állanak.

Olcsó átmeneti tarifák és kimerítő felvilágosítások a fennnevezett társulatok központi irodájában, Budapestben, vagy az **ügynököknél**:

Geiringer és Bergernél Baján **Johu Mikadnál** Budapesten **Fekete Pálnál** Szegeden kaphatók.

Kaiser, ügyvivő.

Iskolai értesítés.

Alólirott előljároság köztudomásra hozza, hogy a jövő 1879-80-ik tanévben

polgári iskolájának

II-ik, eshetőleg III-ik osztályát is megnyitja.

Baján, 1879. évi július hóban.

A bajai ízr. hitközség előljárosága.

Iskolai-értesítés.

Nyilvános **polgári és kereskedelmi iskolám** s **nevelő-intézetemben** Budapest, Károly-körut 22. szám, a 27-ik iskolai év f. évi szeptember 1-én veszi kezdetét. A növendékek felvétele augusztus 20-ától naponta délelőtt 8-12-ig és délután 3-5 óráig eszközölhető.

Nevelő-intézetemben a reám bízott növendékek általam s nóm által a legmondosabb felügyeletben részesülnek a legszeretetteljesebben ápo tatnak. Azok nevelése körül nekem **több mint 30 évi** sokoldalú tapasztalás áll rendelkezésemre, a ml arra jogosít, nevelő-intézetemet minden t. cz. szülőnek a legjobban ajánlani. Programmok kívánatra ingyen.

Röser Miklós.